

Un vas ales (2): Sfârșitul istoriei omului

Luca 13.7: Taie-! La ce să mai cuprindă și pământul degeaba?

A fost numai un singur om pe pământ, odinioară un copil al lui Adam, care putea spune: „Fiți împreună-imitatori ai mei” (Filipeni 3.17); și aceasta fără nici un cuvânt de îngrădire. Acest om era apostolul păgânilor – Saul din Tars, mai târziu numit Pavel. Aici el ne vorbește nu ca apostol, echipat cu puterea și autoritatea lui Hristos, ci ca un creștin – ca și conducător sau locțiitor al întregii creștinătăți mărturisitoare; și nimeni nu știa mai bine decât el când era timpul să se folosească de funcția sa de apostol și să o dovedească, și nimeni nu știa mai bine decât el cum și când trebuia să o pună deoparte. Aici în această afirmație remarcabilă el o pune deoparte, așa cum face în general în epistola în care se găsește afirmația aceasta.

Sunt alte locuri în Scriptură în care el folosește o vorbire după toate aparențele cu un conținut asemănător, dar la care el adaugă unele îngrădiri, ca de exemplu: „Fiți imitatorii mei, cum și eu sunt al lui Hristos” (1 Corinteni 11.1 și în continuare; acest verset aparține de fapt adevărului exprimat la finalului capitolului 10). Dar diferența este foarte mare, chiar și fără a ne ocupa cu înțelesul cuvintelor în limba originală. Aici în epistola către Corinteni el învață *renunțarea* la toate lucrurile în avantajul celorlalți: Hristos a făcut permanent aceasta și Pavel L-a urmat în această privință. Dar în epistola către Filipeni (capitolul 3.7-14) el aleargă alergarea creștină spre țintă, aruncând toate înapoia sa, și după aceea aspiră să câștige pe Hristos și să fie găsit în El (versetele 8-9), și să fie ca El, în concordanță deplină! El aleargă, pentru ca la sfârșit să *apuce* totul, respectiv să *obțină* totul. Hristos niciodată nu a făcut aceasta. Într-adevăr, El a renunțat la toate, dar El niciodată nu a alergat, ca să obțină ceva, căci El a fost întotdeauna *El Însuși* – fie aici, fie în înălțime.

Nu trebuie să mă ocup mai în detaliu cu faptul, care desigur este clar, că scrierile lui Pavel, fie că el se folosea de funcția sa de apostol sau o lăsa la o parte, au în totalitate aceeași autoritate, și anume ca Cuvânt al lui Dumnezeu. Aceste diferențe delicate și mișcătoare sunt prețuite cu atât mai mult cu cât sunt înțelese în sens spiritual. Noi vrem să-l privim acum ca și creștin; ca om ceresc (1 Corinteni 15.49); ca vas al îndurării (Romani 9.23); ca unealtă, pe care Dumnezeu Și-a ales-o (Faptele Apostolilor 9,15); ca locțiitor sau ca omul model pentru întreaga creștinătate; ca un vas umplut de Duhul, care poate spune: „Fiți împreună-imitatori ai mei, fraților, și ațintiți-vă privirea la cei care umblă așa cum ne aveți model (tu,poj) pe noi!” (Filipeni 3.17).

Mai întâi vrem să privim momentul din istoria lumii, în care „vasul ales” a fost chemat. Aceasta oferă însemnătate mare felului chemării sale, precum și stării omenirii din timpul acela, din care el a fost luat și pus deoparte pentru Hristos.

Vom vorbi mai întâi despre pilda smochinului, care a fost plantat într-o vie. Această pildă a folosit-o Domnul Isus în Luca 13. Ceasul judecății asupra lui Israel se apropia repede; însă ochii izraeliților erau ca ai acelor care „nu vedeau” (compară cu Psalm 69,24; Ieremia 5,21; Ezechiel 12,2; Matei 13.13). Ei au făcut din Domnul „adversarul” lor (Matei 5.25; Luca 12.58), prin aceea că ei L-au lepădat, și El le-a dat sfatul, în acest caz să se împace repede cu adversarul lor, atâta timp cât ei mai erau pe drum cu El, pentru ca adversarul lor, când vor ajunge la sfârșitul drumului, să nu-i dea pe mâna judecătorului și acesta să-i dea pe mâna executorului, care îi va arunca în închisoarea din care nu mai este scăpare, până când va fi

plătit cel din urmă bănuț. Pe când El vorbea despre judecată, unii dintre ei au amintit o *judecată parțială*, care a venit peste galileenii pe care i-a omorât Pilat (Luca 13.1). Ei vorbeau despre aceasta ca despre o știre obișnuită a zilei, cu gândul nicidecum neobișnuit, că o astfel de nenorocire deosebită prin mâna lui Dumnezeu arăta clar că aceia, care au fost loviți de ea, meritau mai mult decât concetățenii lor. Ei gândeau, că acest semn foarte clar în exterior, era de așa natură să arate că Dumnezeu domnea peste lume, așa că ei puteau să-l aprobe sau să-l înțeleagă. Domnul aplică acest eveniment imediat la toți cei care erau în jur și apelează la conștiința lor; ca și în cazul celor optsprezece oameni, peste care a căzut turnul Siloam. El spune, că acum judecata va fi cuprinzătoare, și nu *parțială*, și că ei toți vor pieri la fel, dacă nu se pocăiesc, și nu numai aceia din frații lor, pe care ei i-au pus în discuție, pentru ca El să-i judece.

După aceea El spune pilda despre smochinul plantat într-o vie (Luca 13.6-9). Acesta era un tablou a ceea ce avea loc în timpul acela și despre sfârșitul smochinului. Timp de trei ani stăpânul a îngrijit de el și în tot acest timp a căutat rod la smochin – și deoarece nu a găsit, a zis grădinarului: „Iată, de trei ani vin și caut rod în acest smochin și nu găsesc: Taie-l; de ce cuprinde și pământul degeaba?” Aici s-a dat sentința dreaptă. Smochinul nu numai că era neroditor, ci era și dăunător: el împovăra pământul, îi suga seva, îl făcea nefolositor. Dar harul spune: „Lasă-l și anul acesta, până voi săpa în jurul lui și îi voi pune gunoi; și dacă va face rod, bine, iar dacă nu, după aceea îl vei tăia.” Acest timp suplimentar de probă era slujba nouă a Duhului Sfânt, care s-a coborât la Rusalii, și s-a terminat cu moartea de martir a lui Ștefan, când în cele din urmă ei au respins pe Hristos în glorie. Aceasta a încheiat istoria lui Israel ca istorie a omului sub acțiunea lui Dumnezeu.

Acest timp suplimentar de har s-a caracterizat prin multe semne și rugăminți din partea Domnului adresate poporului Său, până când toate acestea au fost respinse. Dacă deschidem în cartea Faptele Apostolilor (capitolul 1), vedem pe Domnul înviat între ucenicii Săi. Inimile lor se preocupă încă cu speranța lui Israel – nesiguri cu privire la sfârșit. „Doamne, în acest timp restabilești Împărăția pentru Israel?” (versetul 6). El a răspuns: „Nu este treaba voastră să știți timpurile sau perioadele; pe acestea Tatăl le-a pus sub stăpânirea Sa. Ci voi veți primi putere, când va veni Duhul Sfânt peste voi, și-Mi veți fi martori în Ierusalim, în toată Iudeea, în Samaria și până la marginile pământului.” (versetele 7 și 8).

La emiterea legilor unei țări se procedează astfel: când o lege s-a învechit, deoarece împrejurările s-au schimbat, sub care ea a fost emisă, atunci legislația anulează legea veche și dă o lege nouă adaptată la noile împrejurări.

Când Domnul a trimis pe cei doisprezece, ca să predice lui Israel Împărăția cerurilor (Matei 10), misiunea era strict limitată. Domnul era „un slujitor al circumciziei pentru adevărul lui Dumnezeu, ca să întărească (să confirme) promisiunile părinților” (Romani 15.8). Toate făgăduințele pentru Israel s-au împlinit în El. Misiunea dată ucenicilor era: „Să nu mergeți pe calea *păgânilor* și să nu intrați în vreo cetate a *samaritenilor*.” Această rasă mixtă, jumătate păgâni, jumătate iudei, nu aveau nici un fel de făgăduințe de la Dumnezeu, tot așa cum nu aveau nici păgânii. „Ci să mergeți mai degrabă”, zice Domnul, „la oile pierdute ale casei lui *Israel*”. Ele erau țelul acestei misiuni înguste, dar necesară și pregătită în prealabil. Și cu toate acestea ea nu cuprinde nici măcar tot Israelul, „căci nu toți care se coboară din Israel sunt Israel” (Romani 9.6). Nu, ci: „În orice oraș sau sat veți intra, să cercetați *cine este acolo vrednic*.” Limitată în felul acesta, misiunea era valabilă numai pentru cei demni: rămășița temătoare de Dumnezeu a poporului. Dar după ce poporul L-a lepădat pe Isus și lucrarea Sa

de ispășire la cruce era înfăptuită, unde propriul Său popor L-a omorât prin mâinile păgânilor, acum pentru Israel totul se terminase – cel puțin în ceea ce privește baza făgăduințelor.

Dar Hristos a înviat; biruitor asupra tuturor vrăjmașilor Săi. Harul neîngrădit al lui Dumnezeu era liber să binecuvânteze pe toți oamenii în dreptate prin lucrarea Sa la cruce. Vechea dispoziție din evanghelia după Matei capitolul 10 trebuia acum schimbată. Raza de acțiune era prea mică pentru acest har care se revărsa în valuri; și când pașii Lui au devenit mai înceți, ca să zicem așa, când El S-a apropiat de vârful muntelui Măslinilor, El s-a întors spre o lume de păcătoși pierdută și stricată – și în mărinimia inimii Sale a dat ucenicilor Săi o dispoziție nouă și proaspătă. Ei trebuiau să înceapă în Ierusalim, unde credința era moartă; după aceea trebuiau să continue misiunea lor spre Samaria, unde credința era de secole deformată; și în sfârșit la marginile pământului, unde nicidecum nu era credință (Faptele Apostolilor 1.8). Și marele răspuns la fiecare stare a omului se găsește în Hristos înviat, ai cărui martori ei urmau să fie.

Nu putem noi spune că aceste trei cercuri concentrice ne dau cheia pentru faptele apostolilor din următoarele 27 de capitole? Misiunea a început în Ierusalim (Faptele Apostolilor 2.7); ea s-a continuat în Samaria (Faptele Apostolilor 8) și apoi în capitolele următoare până la sfârșitul cărții Faptele Apostolilor în principal prin Pavel până la marginile pământului, respectiv la întreaga creație (compară cu Coloseni 1.23).

Acestea au fost ultimele cuvinte ale lui Isus rostite pe pământ, cuvintele Sale de despărțire: „După ce a spus aceste lucruri, pe când se uitau ei la El, a fost înălțat la cer și un nor L-a primit, luându-L din ochii lor. Și cum stăteau ei cu ochii ațintiți spre cer, pe când Se înălța El, iată, li s-au arătat doi bărbați în veșminte albe, care au zis: »Bărbați galileeni, de ce stați și vă uitați spre cer? Acest Isus, care a fost înălțat la cer dintre voi, va veni în același fel cum L-ați văzut mergând la cer.«” (Faptele Apostolilor 1.9-11). Anul deosebit de har trebuia acordat smochinului; de aceea Domnul nu a vrut să-i smulgă încă definitiv din speranța lor iudaică. Ochii acestor „bărbați din Galileea” sunt îndreptați să nu mai privească spre cer, spre Acela la care se uitau. Ei trebuiau să-și îndrepte privirea în jos spre pământ. Isus va reveni iarăși la ei „în același fel”; El va fi văzut în afara norului și picioarele Lui vor sta pe Muntele Măslinilor (Zaharia 14.4), de pe care El tocmai S-a ridicat în înălțime înaintea ochilor lor. Aceasta va face venirea Sa la Israel să fie semnele distinctive ale Împărăției și gloriei pământești.

Ei nu puteau încă să vadă (prin Duhul Sfânt trimis din cer) partea lăuntrică a norului, pe care Ștefan a văzut-o, când umplut de Duhul a văzut cerul deschis, pe când privea țintă spre cer (avteni,zw). Totul a fost atunci în cele din urmă la sfârșit, și în loc ca îngerul să-i schimbe privirea de la cer, ca în capitolul 1, Duhul Sfânt îi îndreaptă ochii spre cer, ca locul la care el aparținea acum; și Isus, care mai întâi l-a întărit în mâinile ucigașilor lui, îi primește duhul; și capitolul din istoria oamenilor se închide pentru totdeauna pe această bază.

În Pavel vom vedea în afară de aceasta, cum el își ia originea din gloria lui Dumnezeu, așa cum ea se vede acum pe fața lui Isus Hristos.

Duhul Sfânt a fost trimis din cer pe pământ, în Faptele Apostolilor 2. În capitolul 3 din Faptele Apostolilor se spune că martorii Petru și Ioan s-au suit împreună la Templu, „la ceasul rugăciunii”. Acolo era adus în fiecare zi un om și era așezat la poarta „frumoasă” a Templului: un olog din naștere, care în fiecare zi își cerșea pâinea. Acesta era un tablou simbolic al lui Israel. Cu toate că locul, unde se afla el, era „frumos”, poporul era totuși ca acest cerșetor olog și niciodată nu a alergat cu adevărat; el a fost jefuit și de binecuvântările lui Israel, de coșniță și covată (Deuteronom 28.5), de argint și de aur. Istoria poporului, în care el se afla ca să

spunem așa în timpul de probă, s-a încheiat, căci bărbatul avea „mai bine de patruzeci de ani” (Faptele Apostolilor 4.22). Cândva stătea un bolnav la scaldătoarea Betesda (Ioan 5), care de treizeci și opt de ani (durata umblării prin pustie a lui Israel, până la înălțarea șarpelui de aramă, Numeri 21) era bolnav, slăbănog – în momentul acela istoria poporului nu era încă povestită complet ca în Ioan 5. Dar acum, în Faptele Apostolilor 3, totul era încheiat, în ceea ce privește pe Israel. Cei patruzeci de ani vorbeau despre sfârșitul său moral ca popor aflat sub starea de lucruri veche.

Însă acest „ceas al nouălea” era mărturia unei alte rugăciuni, a unei rugăciuni din inima lui Isus pe cruce; și s-a făcut întuneric peste toată țara de la ceasul al șaselea până la ceasul al nouălea (Luca 23.44) – ceasul rugăciunii și al jertfei de seară (Daniel 9). În ceasul acesta Isus Și-a încredințat duhul în mâinile Tatălui și perdeaua Templului s-a rupt de sus până jos. Iudaismul trecuse; Dumnezeu era deplin revelat; păcatul omului ajunsese la culmea lui, atunci când omul a stat acolo față în față cu Dumnezeu. Dar în momentul acesta păcatele poporului lui Dumnezeu au fost purtate și tronul dreptății a fost satisfăcut pentru veșnicie.

„Argint și aur nu am”, a spus Petru, „dar ce am, îți dau: în Numele lui Isus din Nazaret scoală-te și umblă.” Și de îndată ologul a sărit ca un cerb (vezi Isaia 35.6), și el a intrat în Templu, „umblând, sărind și laudând pe Dumnezeu”. Dumnezeu era gata să facă același lucru prin Isus pentru tot poporul Israel, dacă el în momentul acela ar fi primit pe Fiul Său și în credință s-ar fi plecat înaintea Numelui Său.

Petru se adresează acum lui Israel (Faptele Apostolilor 3.12-26) și spune izraeliților; dacă ei s-ar pocăi și s-ar întoarce, atunci Hristos, pe care ei L-au lepădat, S-ar întoarce din cer și timpul restaurării tuturor lucrurilor, despre care au vorbit prorocii, ar veni și poporul ar primi binecuvântarea deplină. Răspunsul la aceasta stă în capitolul următor. În Faptele Apostolilor 4 ei aruncă în temniță pe cei doi martori și în capitolul 5 se petrece același lucru cu toți cei doisprezece. Apoi în Faptele Apostolilor 6 și 7 Ștefan, ultimul martor mare, rezumă istoria lor ca disprețuitori ai tuturor salvatorilor, pe care Dumnezeu i-a trimis vreodată: „Cine te-a pus pe tine stăpânitor și judecător peste noi?” (capitolul 7.27). Ei au omorât pe Cel Drept, exact așa cum au prorocit prorocii; și acum ei se împotrivesc Duhului lui Dumnezeu! O Lege încălcată, proroci omorâți cu pietre, un Hristos omorât și un Duh combătut au încheiat istoria. Când ei și-au astupat urechile și s-au năpustit toți într-un gând asupra lui (versetul 57), ei erau „ca o aspidă surdă, care își astupă urechea, care n-aude glasul vrăjitorilor” (Psalmul 58.4-5). Duhul lui Ștefan s-a dus la Hristos; și Hristos, care stătea pregătit să revină, S-a așezat la dreapta lui Dumnezeu și acum așteaptă, până când vrăjmașii Săi vor fi puși așternut picioarelor Sale (Evrei 10.13).

Saul din Tars, pe atunci un bărbat tânăr, era de față la moartea lui Ștefan „și păzea hainele celor ce-l omorau” (Faptele Apostolilor 22.20).

Sanhedrinul (marele sfat) era alături, fără putere și îmbătrânit. Energia lui, pe care până atunci a folosit-o cu înverșunare, dar de fapt în zadar, ca să lupte împotriva crucii, s-a paralizat încet, atunci când a apărut acest bărbat tânăr. El era un erudit și ducea o viață fără cusur – el aparținea probabil castei celei mai înalte dintre iudei și era activ în poporul său în religia fariseilor; avea probabil energia cea mai mare, pe care o poate avea un om – și în felul acesta el era un foarte bun-venit pentru marele sanhedrin din Israel, și acesta l-a autorizat cu autoritate să nimicească religia nazarinenilor! Plin de râvnă pentru Dumnezeul părinților Săi, care întrecea râvna tuturor celor din ziua aceea, el stătea alături când a avut loc lepădarea lui

Isus prin omorârea cu pietre a marelui martir Ștefan. Și pentru ca ucigașii să nu fie împiedicați prin hainele lor orientale lungi, el le-a supravegheat hainele și s-a învoit la moartea sa.

Întreaga adunare creștină din Ierusalim a fost apoi zdrobită și împrăștiată pretutindeni, „afară de apostoli” (Faptele Apostolilor 8.1). Saul trebuia să-și îndeplinească acum misiunea în alte locuri și Damasc trebuia să devină scena următoare a zelului său. Dar înainte să vorbesc despre aceasta, doresc cu plăcere să scot în evidență harul impresionant care strălucește din capitolul 8 al Faptelor Apostolilor.

În istoria din trecut a lui Israel Dumnezeu a încercat să găsească un răspuns în inimile izraeliților sub disciplinarea mâinii Sale; fie sub Lege sau sub proroci, sub Ioan Botezătorul sau sub Hristos. Totul a fost în zadar: inimile lor nu au răspuns nici la tunetul Legii și nici la rugămintele slujbei profetice; și nici harul lui Hristos nu a putut scoate altceva din ei, decât în cele din urmă strigătul: „Răstignește-L! Răstignește-L!”. Ultima mărturie s-a văzut în Biserica formată în ziua de Rusalii, și glasul Duhului Sfânt vestea „faptele mari ale lui Dumnezeu” (Faptele Apostolilor 2.11). Aceasta a mers așa, după cum am văzut, până când capitolul 7 din Faptele Apostolilor a încheiat încercarea care căuta în inima lui Israel binele sau după un răspuns la bunătatea desăvârșită a inimii lui Dumnezeu. Acum sosise momentul decisiv; și Dumnezeu nu Se va mai osteni să *cheme* binele din inima omului, ci printr-o funcție nouă, introdusă prin convertirea lui Saul, El Se va osteni să *pună* binele în inima omului. Dar mai era ceva de rezolvat, pe care Dumnezeu nu-l putea trece ușor cu vederea, și acesta îl găsim în capitolul 8 din Faptele Apostolilor.

Un urmaș al lui Ham a plecat cu inima împovărată din localitatea de domiciliu a cușiiilor într-o călătorie anevoioasă prin pustia Africii spre Iuda, unde Dumnezeu era cunoscut (Psalm 76.1-2). El a auzit despre Dumnezeul lui Israel și despre cetatea sfântă, unde acest Dumnezeu ar putea fi găsit. Până în momentul acela râul de har de la tronul lui Dumnezeu a curs spre Ierusalim. Însă Ierusalimul, prin faptul că a respins dovezile de har de nestrămutat față de David (Isaia 55.3), a îndreptat acest râu în altă direcție. Cu toate acestea râul nu a încetat să curgă, chiar dacă direcția lui a fost schimbată. Acum el și-a orientat cursul spre Samaria necurată și mai departe, până a atins partea cealaltă a pustiei. Acolo se putea vedea acest etiopian, care s-a reîntors în țara lui, fără ca sufletul lui să fie satisfăcut, căci ziua Ierusalimului trecuse, căci el nu a cunoscut ziua cercetării lui (Luca 19.44).

Dar Dumnezeu este un Răsplătitor al celor care Îl caută (Evrei 11.6), și această inimă căutătoare nu trebuia să fi căutat în zadar. La porunca Duhului Filip a pornit spre el și a auzit cum acest bărbat citea din cartea prorocului Isaia. Nici averea, nici erudiția și nici poziția lui în lume nu i-au dăruit bogățiile pe care el trebuia să le găsească acum – adunate în cartea pe care el a luat-o cu sine din Ierusalim. Filip a început cu același loc din Scriptură, pe care el tocmai îl citea, și „i-a vestit Evanghelia despre Isus”. El a găsit Persoana, singura care putea să-i satisfacă sufletul, și astfel a mers cu bucurie pe drumul lui. Etiopianul nu și-a întins zadarnic mâinile spre Dumnezeu (vezi Psalm 68.31)! Dumnezeu nu Și-a schimbat felul Său suveran de a proceda, care a smerit seminția lui Ham cu pielea întunecată a rasei negre (vezi Geneza 9) (Remarca redacției: noi citim numai despre o blestemare a lui Canaan, și nu de o blestemare a lui Cuș. Cu toate acestea culoarea neagră a pielii a însemnat în general în toată istoria omenirii umilire, opresiune și înrobire pentru cei care aveau această piele); însă în timp ce El a lăsat toate problemele domniei așa cum au fost, prin sângele Mielului El a făcut (nu față, ci) inima și conștiința omului negru albă ca zăpada!

Eu citesc acest capitol în această lumină ca o intercalare între prima luare în considerare a lui Saul la moartea lui Ștefan și călătoria lui spre Damasc (Faptele Apostolilor 9). Este ca și cum Dumnezeu tocmai cu această moarte de martir a pus capăt pentru totdeauna fundamentului pe baza căruia El voia să lucreze cu Israel, și pe când era gata să alunge pe Israel de la sânul Lui și să introducă o nouă ordine – este ca și cum Dumnezeu ar fi vrut să spună: dacă undeva în lume este un suflet care caută, chiar și un copil al unei rase blestemată (remarca redacției: în acest caz nu putem recunoaște blestemarea, putem însă recunoaște că această rasă a fost permanent dezavantajată în istoria omenirii, chiar și în zilele noastre), atunci acest suflet nu trebuie să mă caute în zadar. Eu sunt un Răsplătitor al tuturor celor care Mă caută.

Dar dacă revin la Saul, găsesc cealaltă latură care ilustrează această îndepărtare nouă de la căile vechi; și aceasta este exprimat exemplar de propria Lui peniță: „Am fost găsit de cei care nu Mă căutau” (Romani 10.20).